

Wydział Matematyki i Nauk Informacyjnych
Politechnika Warszawska

Wstęp do uczenia maszynowego
(projekt grupowy)

Sprawozdanie z projektu

Autorzy:

Mikołaj Jakubowski, Marcei Korbin, Mariusz Słapek

Prowadzący:

inż. Paulina Tomaszewska

Warszawa, 2020

Spis treści

I. Analiza i obróbka danych

1. Analiza danych	3
1.1. Zbiory danych	3
1.2. Wstępna analiza danych	3
1.2.1. Analiza danych numerycznych	4
1.3. Macierz korelacji zmiennych numerycznych	4
1.4. Zaawansowana analiza - dane numeryczne	5
1.4.1. Rozkład wieku klientów - <code>age</code>	5
1.4.2. Rozkład okresu kredytu - <code>duration</code>	6
1.4.3. Wysokości kredytu - <code>credit_amount</code>	7
1.5. Zaawansowana analiza - dane kateryczne	8
1.5.1. Dane osobiste - <code>personal</code>	8
1.5.2. Historia pobierania kredytów - <code>credit_history</code>	8
1.5.3. Rachunek bieżący - <code>checking_account</code>	9
1.5.4. Cel skorzystania z kredytu - <code>purpose</code>	10
1.5.5. Oszczędności - <code>savings</code>	10
1.5.6. Czas obecnego zatrudnienia - <code>present_employment</code>	10
1.5.7. Rozkłady pozostałych zmiennych	11
2. Obróbka danych	16
2.1. Zmienna odpowiedzi	16
2.2. Zmiana nazw wartości	16
2.3. Outliery w kolumnie <code>credit_amount</code>	17
2.4. Nowe zmienne	17
2.5. Normalizacja zmiennych ciągłych	18

II. Modele

3. Przygotowanie do modelowania	20
3.1. Podział danych	20
3.2. Encoding	20
3.3. Budowanie modeli	21
3.4. Miary oceny modeli	24
3.4.1. Metryka biznesowa	24
3.4.2. Inne metryki	25
3.5. Funkcje do porównania modeli i sposobów kodowania	26
4. Modelowanie właściwe	27
4.1. Ostatnia funkcja pomocnicza	27
4.2. Przygotowanie	27
4.3. Ewaluacja	27
4.3.1. Miary oceny	27
4.3.2. Wnioski	30
4.3.3. Strojenie parametrów	30
4.3.4. Feature importance	32

Część I

Analiza i obróbka danych

1. Analiza danych

1.1. Zbiory danych

W tym projekcie analizujemy zbiór danych *german_credit_data* informujący o kredytach branych w Niemczech w roku 1994 i ich kredytobiorcach. Dane pobieramy online w postaci dwóch plików CSV, dostępnych pod adresami: www.mldata.io/download-csv-weka/german_credit_data i www.mldata.io/download-attributes/german_credit_data. Pierwszy z plików jest naszym zbiorem danych, a drugi zestawem atrybutów opisujących zmienne.

1.2. Wstępna analiza danych

Zbiór danych posiada 21 kolumn i 1000 wierszy. Kolumny i ich typy:

```
| checking_account_status - object
| duration - int
| credit_history - object
| purpose - object
| credit_amount - float
| savings - object
| present_employment - object
| installment_rate - float
| personal - object
| other_debtors - object
| present_residence - float
| property - object
| age - float
| other_installment_plans - object
| housing - object
| existing_credits - float
| job - object
| dependents - int
| telephone - int*
| foreign_worker - int*
| customer_type - int
```

Kolumny oznaczone gwiazdką oryginalnie były typu `object`, ale zawierają tylko dwie unikalne wartości, zatem zmieniamy im typ na `int`. Nigdzie w zbiorze **nie stwierdziliśmy braków danych**.

1.2.1. Analiza danych numerycznych

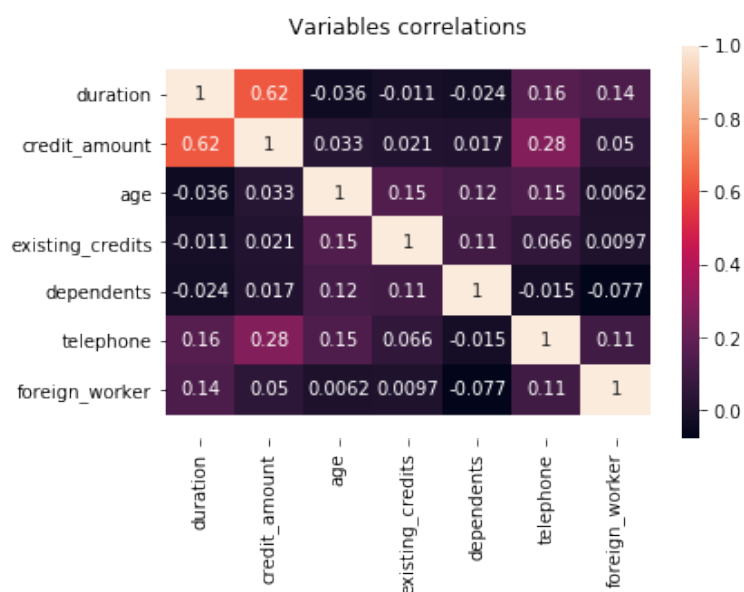
	duration	credit_amount	age	existing_credits	dependents	telephone	foreign_worker
count	1000.000000	1000.000000	1000.000000	1000.000000	1000.000000	1000.000000	1000.000000
mean	20.903000	3271.258000	35.546000	1.407000	1.155000	0.404000	0.963000
std	12.058814	2822.736876	11.375469	0.577654	0.362086	0.490943	0.188856
min	4.000000	250.000000	19.000000	1.000000	1.000000	0.000000	0.000000
25%	12.000000	1365.500000	27.000000	1.000000	1.000000	0.000000	1.000000
50%	18.000000	2319.500000	33.000000	1.000000	1.000000	0.000000	1.000000
75%	24.000000	3972.250000	42.000000	2.000000	1.000000	1.000000	1.000000
max	72.000000	18424.000000	75.000000	4.000000	2.000000	1.000000	1.000000

Wnioski:

- Tylko 3,7% kredytobiorców pracuje za granicą (kolumna foreign_worker).
- W kolumnie credit_amount są znaczące outliery.

Sprawdziliśmy ponadto, że zbiór danych nie jest zbalansowany. W zmiennej odpowiedzi - customer_type - 70% rekordów ma wartość opisaną jako pozytywna.

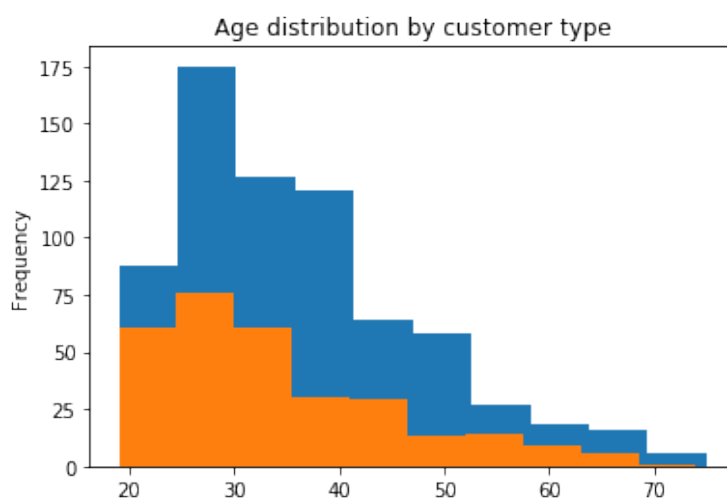
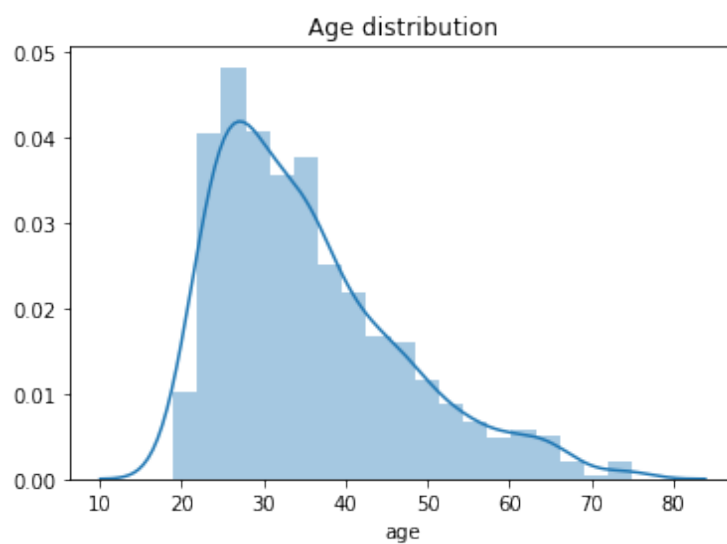
1.3. Macierz korelacji zmiennych numerycznych

Zgodnie z naszymi przypuszczeniami, największą korelację można odnotować między zmiennymi credit_amount i duration.

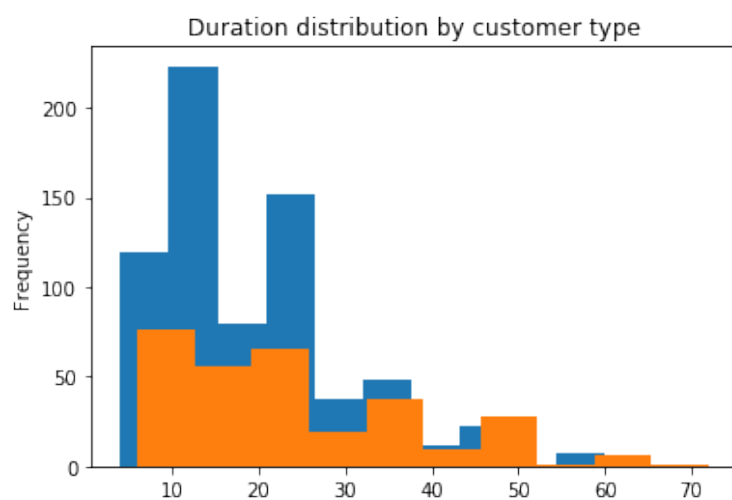
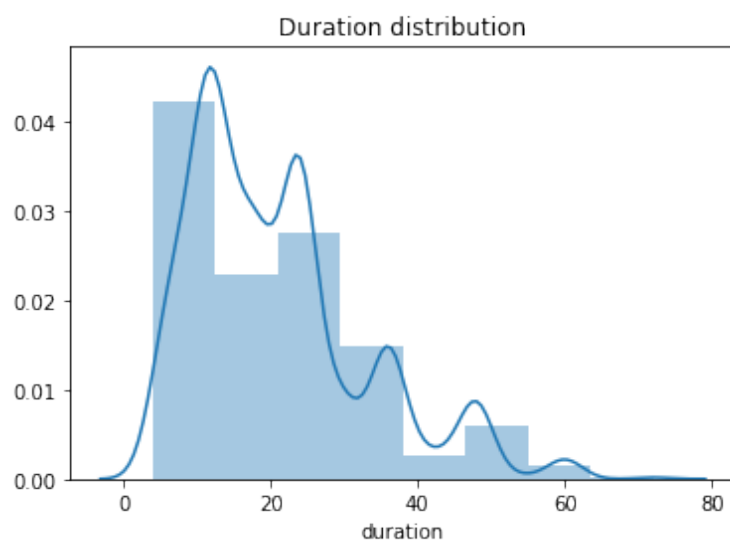
1.4. Zaawansowana analiza - dane numeryczne

1.4.1. Rozkład wieku klientów - age

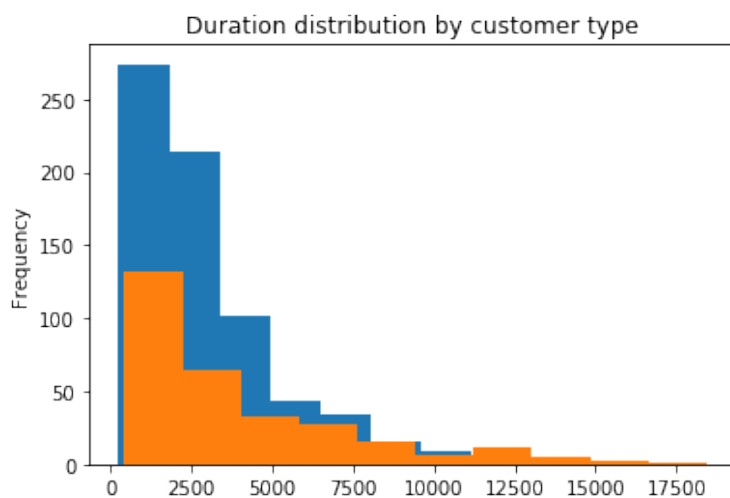
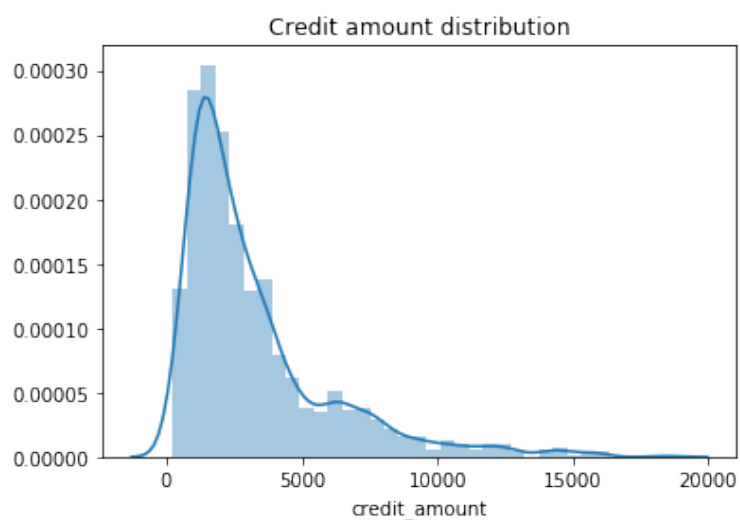
Kredyt jest brany głównie przez 30-latków; od wieku kredytobiorcy nie zależy jego wiarygodność.

1.4.2. Rozkład okresu kredytu - duration

Rozkład ten jest nieregularny. Najczęściej kredyty bierze się na okres 12 miesięcy, a te o krótszym okresie są wcześniej spłacane.

1.4.3. Wysokości kredytu - credit_amount

Pierwszy wykres bliżej przedstawia mocną korelację między wysokością kredytu a okresem jego wzięcia. Niższe kredyty częściej się spłaca z powrotem.

1.5. Zaawansowana analiza - dane katagoryczne

Dane katagoryczne analizujemy pod kątem zmiennej odpowiedzi.

1.5.1. Dane osobiste - personal

Zmienna opisuje płeć i stan małżeński. Wartości:

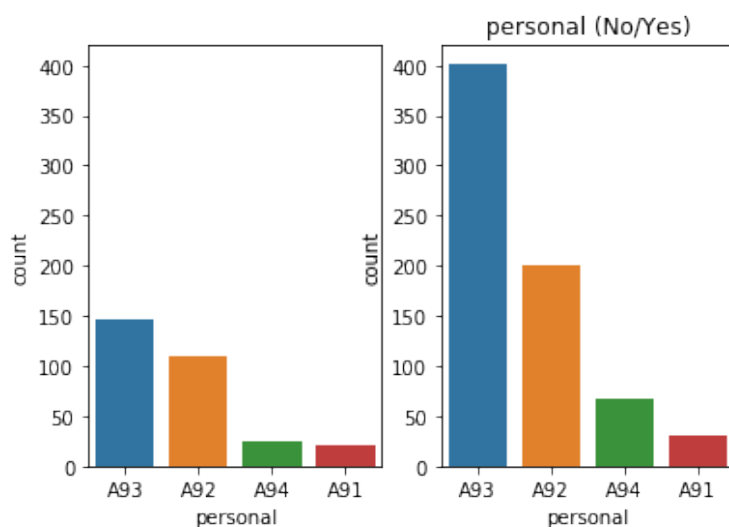
A91 Mężczyzna po rozwodzie lub w separacji

A92 Kobieta w małżeństwie, po rozwodzie lub w separacji

A93 Kawaler

A94 Mężczyzna w małżeństwie lub wdowiec

A95 Panna

Nie ma klientek płci żeńskiej, które nigdy nie miały partnera. Ponadto zmienna A91 nie podąża za trendem 70/30.

1.5.2. Historia pobierania kredytów - credit.history

A30 Nie brano kredytów lub wszystkie spłacono na czas

A31 Wszystkie kredyty w tym banku spłacono na czas

A32 Istniejące kredyty jak dotąd spłacono na czas

A33 Opóźnienie w spłacaniu w przeszłości

A34 Krytyczna wartość lub kredyty istniejące w innych bankach

W przeciwieństwie do naszych oczekiwań, klienci, którzy dotychczas na czas spłacali kredyty, teraz tak niekoniecznie robią - i na odwrót.

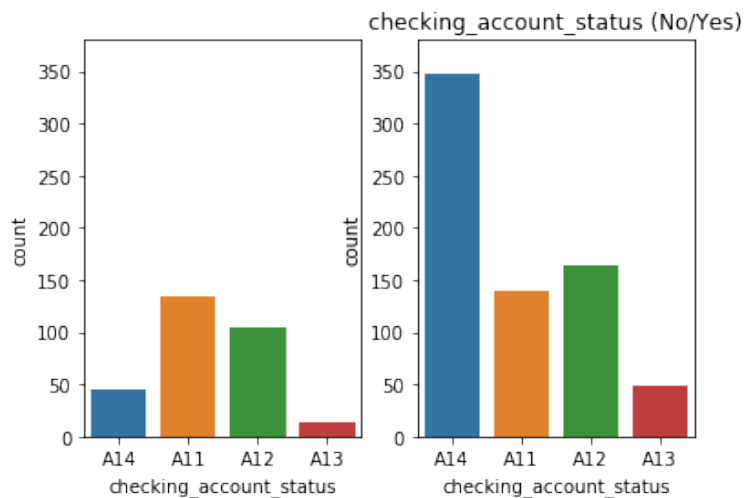
1.5.3. Rachunek bieżący - checking_account

A11 ujemny

A12 od 0 do 200 DM

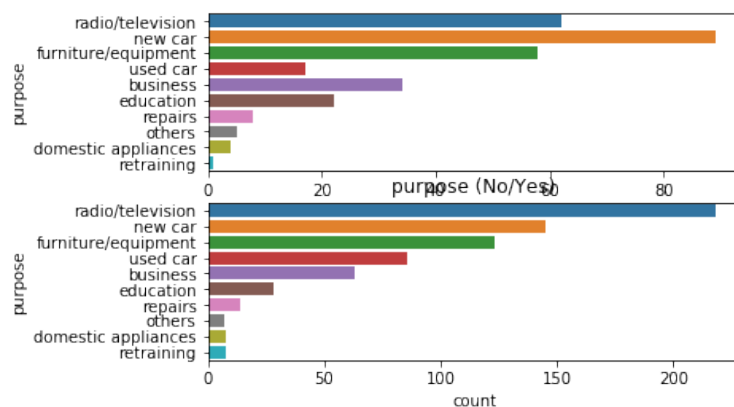
A13 ponad 200 DM

A14 Brak rachunku bieżącego

Klienci bez rachunku bieżącego lub z rachunkiem o wysokiej wartości (ponad 200 DM) częściej spłacają kredyty. Również dla klientów o ujemnym rachunku bieżącym spłacenie kredytu jest bardziej prawdopodobne.

1.5.4. Cel skorzystania z kredytu - purpose

Co ciekawe, częściej się spłaca kredyt przeznaczany na używane auto, niż na nowe. Najniższą wiarygodność mają klienci o niestandardowym celu użycia kredytu (kategoria "others"), co trudno nam wytłumaczyć. Rzadziej spłaca się również kredyty przeznaczane na biznes lub edukację.

1.5.5. Oszczędności - savings

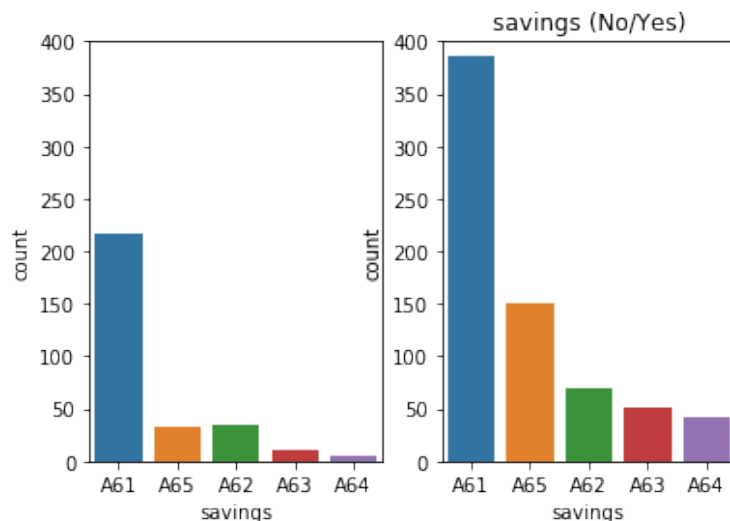
A61 do 100 DM

A62 od 100 do 500 DM

A63 od 500 do 1000 DM

A64 od 1000 DM

A65 brak lub nieznana ilość

Klienci częściej spłacają kredyt, jeśli mają większe oszczędności. Ci o nieznanych oszczędnościach również są bardziej wiarygodni.

1.5.6. Czas obecnego zatrudnienia - present_employment

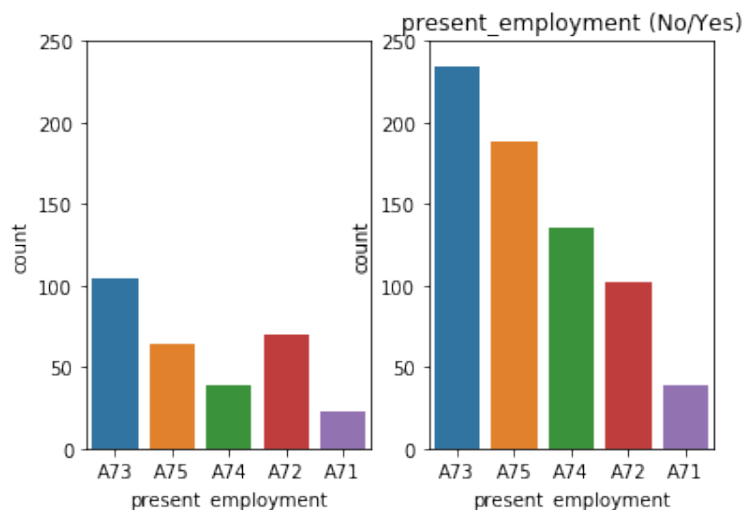
A71 bezrobotni

A72 krócej niż rok

A73 od roku do 4 lat

A74 od 4 do 7 lat

A75 ponad 7 lat

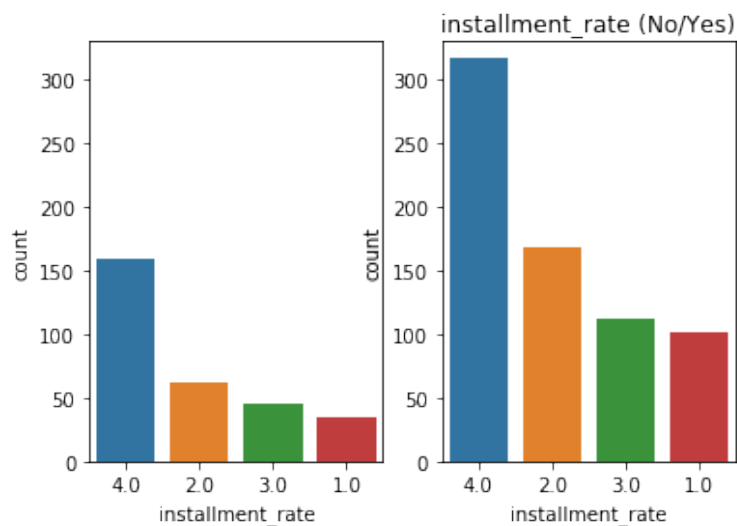
Kredytobiorcy bezrobotni lub pracujący krócej niż rok trochę rzadziej spłacają kredyt.

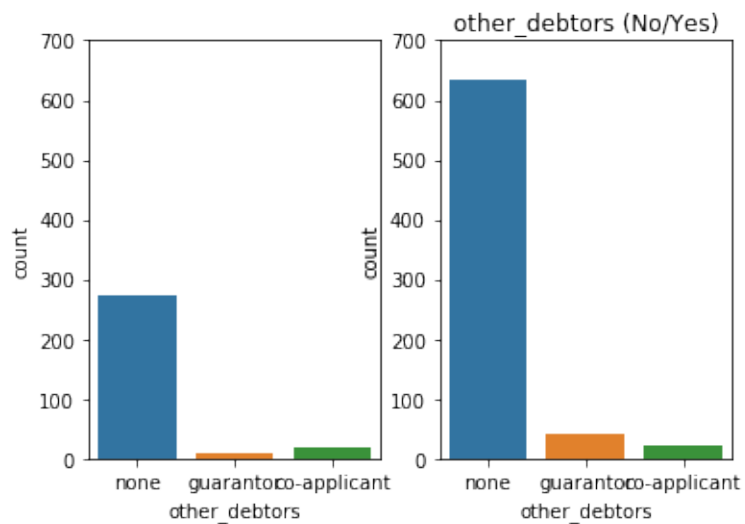
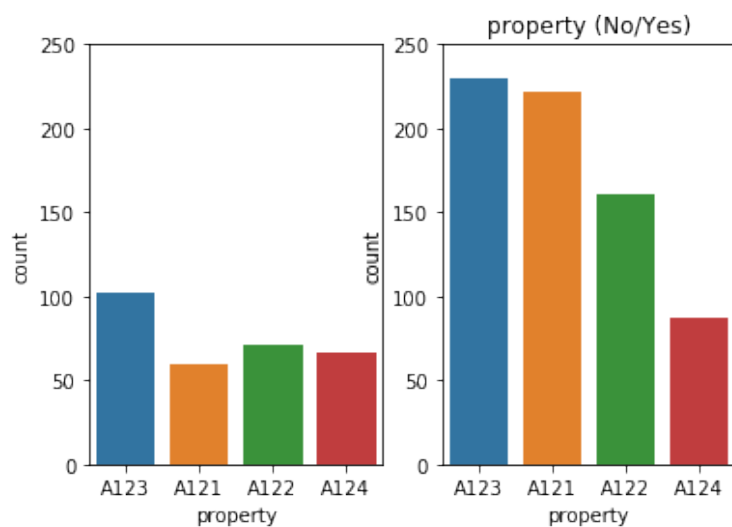
1.5.7. Rozkłady pozostałych zmiennych

Pozostałe zmienne nie mają szczególnego wpływu na wyniki. Z ich analizy jesteśmy skłonni stwierdzić jeszcze następujące rzeczy:

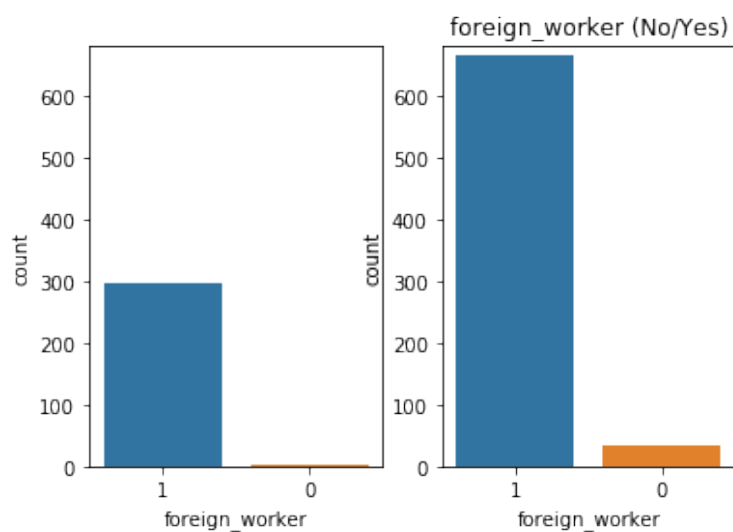
- wśród klientów o innych dłużnikach, lepsi mają poręczyciela, a gorsi współdłużnika;
- kredytobiorcy o pewnym mieniu lub własnym mieszkaniu częściej spłacają kredyt.

installment_rate - spłacalność

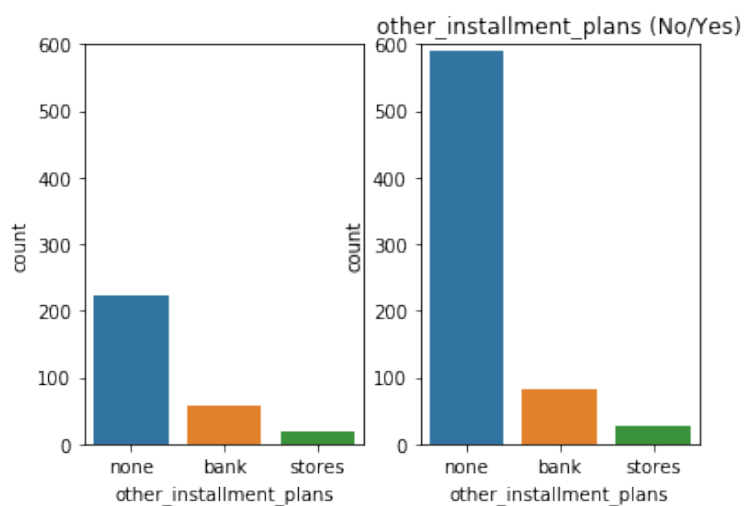
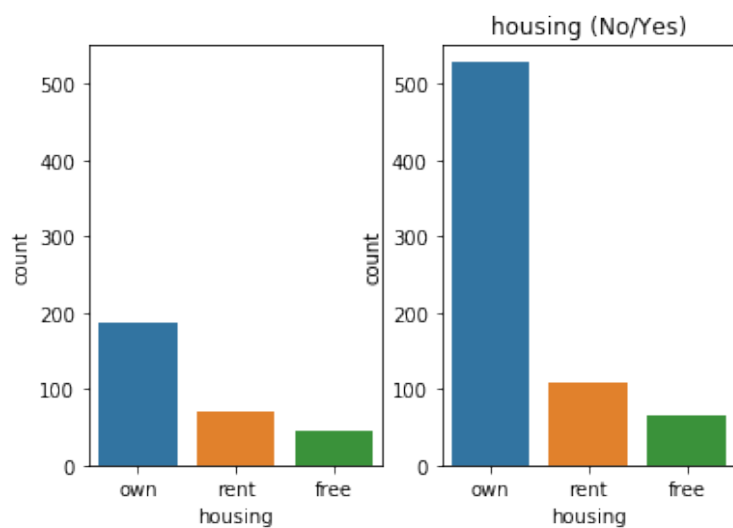

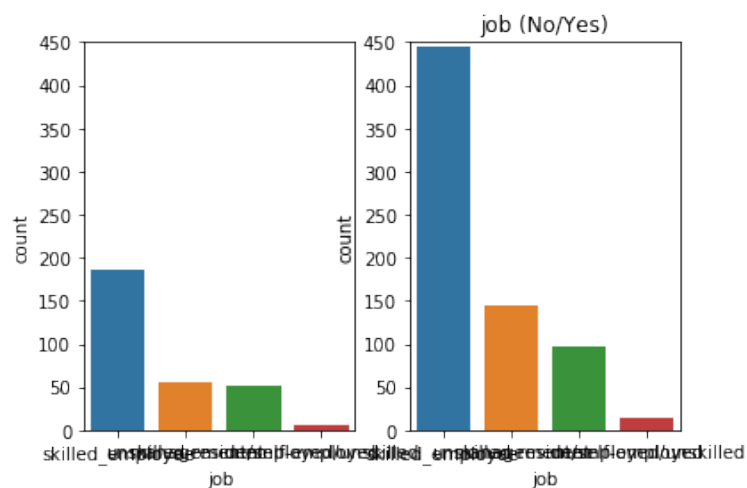
other_debtors - inni dłużnicy**property - mienie**

A121: nieruchomość, A122: umowa budowlano-oszczędnościowa lub ubezpieczenie na życie,
A123: samochód, A124: brak mienia

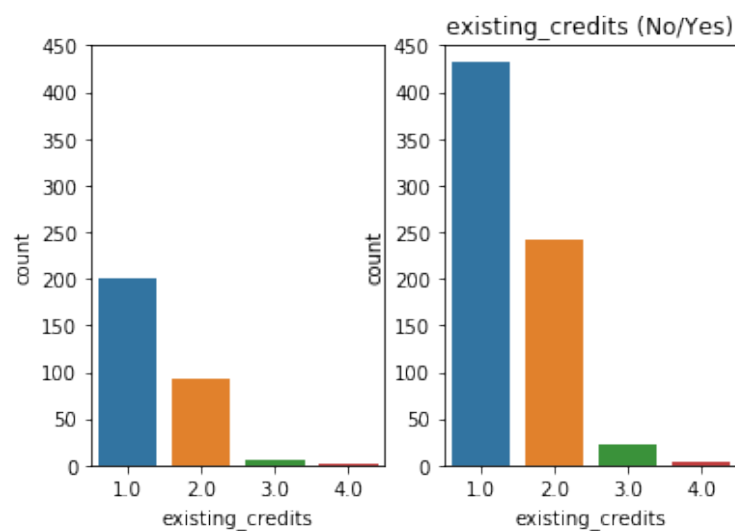
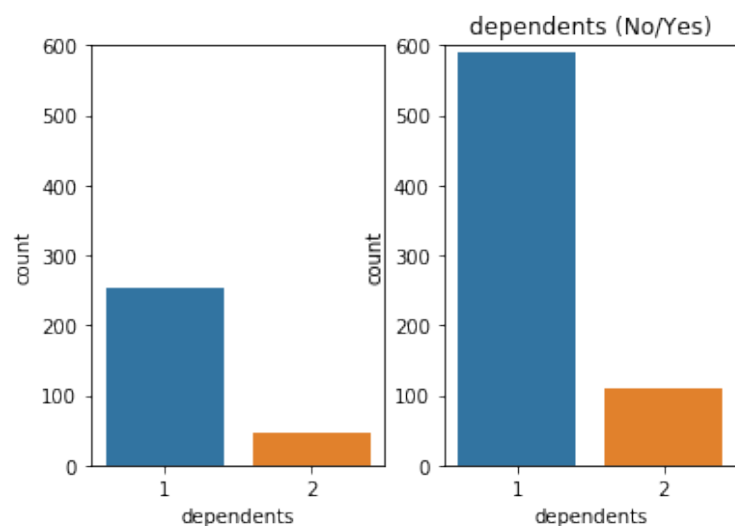
foreign_worker - czy klient pracuje za granicą

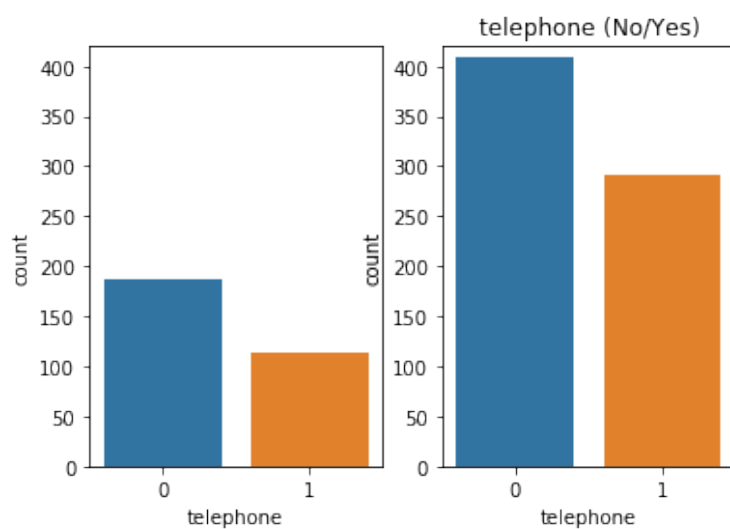
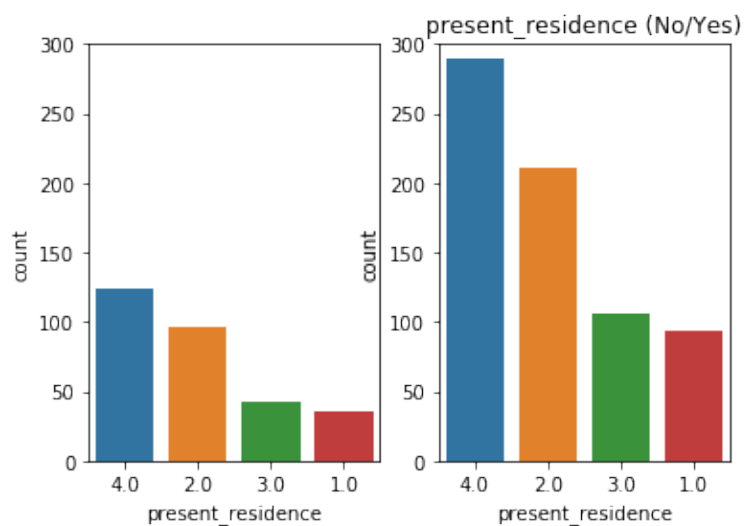
0: tak, 1: nie

other_installment_plans - inne plany spłacenia**housing - rodzaj zamieszkania**

job - rodzaj zatrudnienia

Kategorie od lewej: *skilled_employee*, *unskilled-resident*, *management/self-employed*, *unemployed/unskilled*.

existing_credits - liczba kredytów wziętych w tym banku**dependents - liczba utrzymywanych osób**

telephone - obecność telefonu**present_residence - czas aktualnego zamieszkania w latach**

2. Obróbka danych

Przed tworzeniem modelu potrzebujemy oczyścić niektóre dane. Na wykresach w poprzednim rozdziale już było widać niektóre zmiany, a tutaj wszystkie opiszemy.

2.1. Zmienna odpowiedzi

Wartości pozytywne i negatywne były zakodowane odpowiednio jako 1 i 2; dwójki zmieniamy na zera, dzięki czemu średnia z tej zmiennej staje się bezpośrednio miarą prawdopodobieństwa wiarygodności klienta.

```
data.customer_type.replace([1,2], [1,0], inplace=True)
```

2.2. Zmiana nazw wartości

Siedmiu zmiennym kategoricznym zmieniamy nazwy wartości na bardziej opisowe. Zmiany dotyczą `telephone`, `foreign_worker`, `job`, `housing`, `purpose`, `other_debtors` i `other_installment_plans`.

```
data.telephone = data.telephone.map({"A191": 0, "A192": 1})
data.foreign_worker = data.foreign_worker.map({"A201": 1, "A202": 0})
data.job = data.job.map({
    "A171": "unemployed/unskilled",
    "A172": "unskilled-resident",
    "A173": "skilled-employee",
    "A174": "management/self-employed"
})
data.housing = data.housing.map({
    'A151': 'rent',
    'A152': 'own',
    'A153': 'free'
})
data.purpose = data.purpose.map({
    'A40': 'new_car',
    'A41': 'used_car',
    'A42': 'furniture/equipment',
    'A43': 'radio/television',
    'A44': 'domestic_appliances',
    'A45': 'repairs',
    'A46': 'education',
    'A47': 'vacation',
    'A48': 'retraining',
    'A49': 'business',
    'A410': 'others'
})
data.other_debtors = data.other_debtors.map({
```

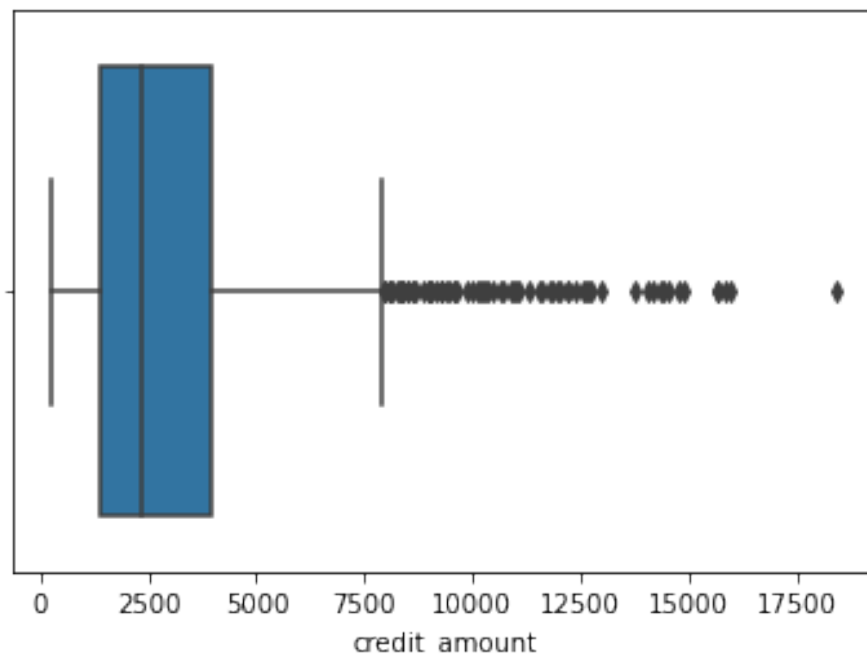
```

'A101': 'none',
'A102': 'co-applicant',
'A103': 'guarantor'
})
data.other_installment_plans = data.other_installment_plans.map({
'A141': 'bank',
'A142': 'stores',
'A143': 'none'
})

```

2.3. Outliery w kolumnie credit_amount

Tylko obserwowalne outliery mogą znaleźć się w kolumnie `credit_amount`. Przyjrzyjmy się im bliżej.

Średnią ze zmiennej odpowiedzi `customer_type` sprawdzamy prawdopodobieństwo spłacenia kredytu w zależności od zakresu wysokości kredytu. Wnioski:

- dla wysokości kredytu ponad 13000 DM: 30.77%
- ponad 10000 DM: 40%
- ponad 8000 DM: 45.71%
- ogólne prawdopodobieństwo: 70%
- mniej niż 10000 DM: 71.25%

Kredyty o wysokości większej niż 10000 DM pojawiają się jednak tylko 40 razy na 1000. Nie zmieniają zbytnio rozkładu prawdopodobieństwa wiarygodności klienta, a ich obecność może dostarczyć kilka przydatnych informacji i nie powinna wpłynąć negatywnie na skuteczność modeli, zatem te rekordy zostawiamy.

2.4. Nowe zmienne

Dodajemy do zbioru nowe zmienne na podstawie już istniejących cech: płeć, obecność rachunku bieżącego i obecność oszczędności.

```
data['sex'] = data.personal.apply(  
    lambda x: 1 if x in ['A91', 'A93', 'A94'] else 0  
)  
# male = 1, female = 0  
  
data['checking_account_exists'] = np.where(  
    data['checking_account_status']=='A14',  
    0, 1)  
data['savings_account_exists'] = np.where(  
    data['savings']=='A65',  
    0, 1)
```

2.5. Normalizacja zmiennych ciągłych

```
from sklearn import preprocessing  
def normalize(df, columns):  
    for column in columns:  
        x = df[[column]].values.astype(float)  
        min_max_scaler = preprocessing.MinMaxScaler()  
        x_scaled = min_max_scaler.fit_transform(x)  
        df[[column]] = x_scaled  
    return df  
  
data = normalize(data,  
    ['duration', 'credit_amount', 'age',  
    'installment_rate', 'present_residence',  
    'dependents', 'existing_credits'])  
  
data.to_csv('../processed_data/out.csv', index=False)
```

Gotowe dane zapisujemy w nowym pliku. W dalszej części będziemy dodatkowo przekształcać zmienne w ramach kodowań.

Część II

Modele

3. Przygotowanie do modelowania

3.1. Podział danych

Żeby podzielić zbiór tak, że w obu częściach mamy te same ilości dużych i małych kredytów, musimy rozdzielić je na grupy. W tradycyjnym podziale randomizacja powoduje, że wyniki wyglądają na mniej zrównoważone.

```
from sklearn import preprocessing

x = data[['credit_amount']].values.astype(float)
min_max_scaler = preprocessing.MinMaxScaler()
x_scaled = min_max_scaler.fit_transform(x)
data['amount_groups'] = x_scaled
bins = [0.0, 0.1, 0.2, 0.3, 0.4, 0.5, 0.6, 0.7, 0.8]
data['amount_groups'] = np.digitize(data['amount_groups'], bins)
unique, counts = np.unique(data['amount_groups'], return_counts=True)
dict(zip(unique, counts))
> {1: 445, 2: 293, 3: 97, 4: 80, 5: 38, 6: 19, 7: 14, 8: 8, 9: 6}

from sklearn.model_selection import train_test_split
X_train, X_test, y_train, y_test = train_test_split(
    data.drop(['customer_type', 'amount_groups'], axis=1),
    data.customer_type, test_size=0.20,
    stratify = data[['amount_groups', 'customer_type']])
```

3.2. Encoding

Tworzymy funkcję **multiEnc**, która pozwala zautomatyzować kodowanie zmiennych w zbiorze danych według przydzielonego im rodzaju kodowania, reprezentowanego przez pojedynczy znak dla kondensacji kodu. Funkcja obsługuje wszystkie 15 kodowań dostępnych w pakiecie **category_encoders**.

```
import category_encoders as ce
class Error(Exception):
    pass
class NonMatchingLengthsError(Error):
    pass
def multiEnc(X_train, X_test, target_train, cols, encodings):
    """
    Lista znak w do "encodings":
        d - backward difference
        n - base N
        b - binary
```

```

    c - cat boost
    # - hashing
    h - helmert
    j - James-Stein
    l - leave one out
    m - m-estimate
    1 - one-hot
    o - ordinal
    p - polynomial
    s - sum coding
    t - target encoding
    w - weight of evidence
"""
ce_map = {"d": ce.backward_difference.BackwardDifferenceEncoder,
          "n": ce.basen.BaseNEncoder,
          "b": ce.binary.BinaryEncoder,
          "c": ce.cat_boost.CatBoostEncoder,
          "#": ce.hashing.HashingEncoder,
          "h": ce.helmert.HelmertEncoder,
          "j": ce.james_stein.JamesSteinEncoder,
          "l": ce.leave_one_out.LeaveOneOutEncoder,
          "m": ce.m_estimate.MEstimateEncoder,
          "1": ce.one_hot.OneHotEncoder,
          "o": ce.ordinal.OrdinalEncoder,
          "p": ce.polynomial.PolynomialEncoder,
          "s": ce.sum_coding.SumEncoder,
          "t": ce.target_encoder.TargetEncoder,
          "w": ce.woe.WOEEncoder}

try:
    if len(cols) != len(encodings):
        raise (NonMatchingLengthsError)
except NonMatchingLengthsError:
    print("Lengths do not match")
    return None

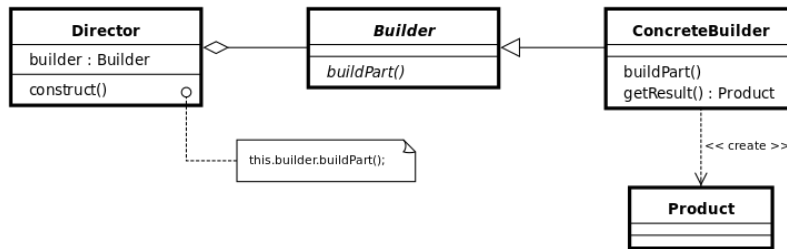
e=0
for c in cols:
    if X_train[c].dtypes=='object':
        enc=ce_map[encodings[e]](cols=c)
        enc=enc.fit(X_train, target_train)
        X_train=enc.transform(X_train)
        X_test=enc.transform(X_test)
    e=e+1
return (X_train, X_test)

```

3.3. Budowanie modeli

Teraz tworzymy klasy do generycznego budowania list modeli klasyfikacyjnych. W celu łatwej ewaluacji modeli skorzystaliśmy z Buildera (diagram klas niżej) - wzorca projektowego, który pozwala w łatwy sposób dodawać wiele modeli, a następnie ewaluować je na konkretnych zbiorach danych.

rach danych. Wykorzystujemy osiem rodzajów modeli: drzewo decyzyjne, regresję logistyczną, SVC, naiwny klasyfikator Bayesowski, lasy losowe, Ada Boost, Gradient Boosting i XGBoost.


```

from abc import (ABC,
                  abstractmethod,
                  abstractproperty)
from typing import Any
from sklearn.model_selection import train_test_split

from sklearn.tree import DecisionTreeClassifier
from sklearn.linear_model import LogisticRegression
from sklearn.svm import SVC
from sklearn.naive_bayes import GaussianNB
from sklearn.ensemble import RandomForestClassifier
from sklearn.ensemble import AdaBoostClassifier
from sklearn.ensemble import GradientBoostingClassifier
from xgboost import XGBClassifier
import xgboost as xgb

class Builder(ABC):

    @abstractproperty
    def product(self) -> None:
        pass

class Product():

    def __init__(self) -> None:
        self.parts = []

    def add(self, part: Any) -> None:
        self.parts.append(part)

    def list_parts(self):
        return self.parts

class ConcreteBuilder(Builder):

    def __init__(self) -> None:
        self.reset()

    def reset(self) -> None:
        self._product = Product()
  
```

```
@property
def product(self) -> Product:
    product = self._product
    self.reset()
    return product

def _add_model(self, model_type: str, params: dict):
    if model_type == 'logistic_regression':
        self._logistic_regression(params)
    if model_type == 'decision_tree':
        self._decision_tree(params)
    if model_type == 'svm':
        self._svm(params)
    if model_type == 'naive_bayes':
        self._naive_bayes(params)
    if model_type == 'random_forest':
        self._random_forest(params)
    if model_type == 'ada_boost':
        self._ada_boost(params)
    if model_type == 'gradient_boost':
        self._gradient_boost(params)
    if model_type == 'xgboost':
        self._xgboost(params)

def _logistic_regression(self, params: dict):
    lr = LogisticRegression(**params)
    return self._product.add(lr)

def _decision_tree(self, params: dict):
    dt = DecisionTreeClassifier(**params)
    dt_params = {'criterion': dt.criterion}
    return self._product.add(dt)

def _svm(self, params: dict):
    svm = SVC(**params)
    return self._product.add(svm)

def _naive_bayes(self, params: dict):
    nb = GaussianNB(**params)
    return self._product.add(nb)

def _random_forest(self, params: dict):
    rf = RandomForestClassifier(**params)
    return self._product.add(rf)

def _ada_boost(self, params: dict):
    ada = AdaBoostClassifier(**params)
    return self._product.add(ada)

def _gradient_boost(self, params: dict):
```



```
        gb= GradientBoostingClassifier(**params)
        return self._product.add(gb)

    def _xgboost(self, params: dict):
        xg=XGBClassifier(**params)
        return self._product.add(xg)

class Director:

    def __init__(self) -> None:
        self._builder = None

    @property
    def builder(self) -> Builder:
        return self._builder

    @builder.setter
    def builder(self, builder: Builder) -> None:

        self._builder = builder

    def add_model(self, model_type, params):
        return self.builder._add_model(model_type, params)

    def add_all_models(self):
        self.add_model('logistic_regression', {})
        self.add_model('decision_tree', {})
        self.add_model('svm', {})
        self.add_model('naive_bayes', {})
        self.add_model('random_forest', {})
        self.add_model('ada_boost', {})
        self.add_model('gradient_boost', {})
        self.add_model('xgboost', {})
        return builder.product.list_parts()

    def get_all_models(self, metric_name: str = ''):
        parts = builder.product.list_parts()
        return parts

director = Director()
builder = ConcreteBuilder()
director.builder = builder
```

3.4. Miary oceny modeli

3.4.1. Metryka biznesowa

Nasz zbiór danych jest natury biznesowej, w związku z czym zdecydowaliśmy się zaimplementować specjalną miarę. Jest to metryka stworzona na praktyczne potrzeby projektu. Zamiast

oceniać trafność algorytmów, ocenia ona, jak duże zyski dany algorytm jest w stanie przynieść bankowi. Wielkości kredytów, w zależności od tego, czy są spłacane, czy nie, przeliczane są przez odpowiednie współczynniki. Następnie obliczane jest, jak duży procent maksymalnego możliwego zysku wypracował algorytm.

Wykorzystujemy w tej metryce następujące parametry:

stopa procentowa = 13% Według 'Overseas Business Reports', U.S. Department of Commerce, Bureau of International Commerce, 1991 (rozdział: 'banking and credit') stopa procentowa dla hipoteki wynosiła około 10%, a dla innych pożyczek około 13%.

LGD = 38% 'Banking Systems Simulation: Theory, Practice, and Application of Modeling Shocks, Losses, and Contagion', Stefano Zedda (rozdział 2.10.1) Miara LGD (loss given default - strata z tytułu niewykonania zobowiązania) pomiędzy 1990 a 2008 wynosiła średnio 38%.

```
ir_loan = 0.13
lgd = 0.38
def calculateEarningsLosses(X_test, y_pred, y_test):
    """
    As declared, takes test data and predicted classes
    and calculates:
    - earnings made by following prediction
    - losses made by following prediction
    - earnings omitted by following prediction
    - losses omitted by following prediction
    """
    amounts = X_test['credit_amount']
    balance_all = y_test.apply(lambda x:
        ir_loan if x==1 else -lgd) * amounts
    earnings_made = balance_all.iloc[np.logical_and(y_test==1,
        y_pred==1).array].sum()
    earnings_omitted = balance_all.iloc[np.logical_and(y_test==1,
        y_pred==0).array].sum()
    losses_made = balance_all.iloc[np.logical_and(y_test==0,
        y_pred==1).array].sum()
    losses_omitted = balance_all.iloc[np.logical_and(y_test==0,
        y_pred==0).array].sum()

    results = pd.DataFrame(columns=['Earnings_made',
        'Earnings_omitted', 'Losses_made', 'Losses_omitted'])
    results.loc[0] = [earnings_made, earnings_omitted,
        losses_made, losses_omitted]

    final_balance = earnings_made + losses_made
    max_income = balance_all.iloc[(y_test==1).array].sum()
    perc_of_max_income = final_balance/max_income
    return (results, final_balance, perc_of_max_income)
```

3.4.2. Inne metryki

Oprócz `calculateEarningsLosses` wykorzystujemy miary `accuracy` i `F1`.

3.5. Funkcje do porównania modeli i sposobów kodowania

```
from typing import List
from sklearn.metrics import f1_score

def compare_models(models_list: List, X_train, y_train, X_test,
y_test, categorical_variables, encoding_list):
    results = dict()

    df_train, df_test = multiEnc(X_train, X_test, y_train,
categorical_variables, encoding_list)

    for model in models_list:
        training = model.fit(df_train, y_train)
        score = training.score(df_test, y_test)
        f1 = f1_score(y_test, model.predict(df_test))
        _, _, business = calculateEarningsLosses(X_test,
model.predict(df_test), y_test)
        results[model] = (['score:', score], ['f1:', f1],
['business:', business])

    return results

def compare_encoders(model, X_train, y_train, X_test, y_test,
columns_enc, enc_nominal, enc_ordinal):
    results = pd.DataFrame(columns = enc_nominal,
index = enc_ordinal)
    results_f1 = pd.DataFrame(columns = enc_nominal,
index = enc_ordinal)
    results_bus = pd.DataFrame(columns = enc_nominal,
index = enc_ordinal)

    for nom in enc_nominal:
        for ordi in enc_ordinal:
            encoding_list = encoding_list_gen(nom, ordi)
            df_train, df_test = multiEnc(X_train, X_test, y_train,
columns_enc, encoding_list)
            training = model.fit(df_train, y_train)
            score = training.score(df_test, y_test)
            f1 = f1_score(y_test, model.predict(df_test))
            _, _, business = calculateEarningsLosses(X_test,
model.predict(df_test), y_test)

            results.loc[ordi, nom] = score
            results_f1.loc[ordi, nom] = f1
            results_bus.loc[ordi, nom] = business

    return (results, results_f1, results_bus)
```

4. Modelowanie właściwe

Nasze poprzednie eksperymenty wskazały, że najbardziej obiecującymi klasyfikatorami są XGBoost, Gradient Boosting, lasy losowe i SVC. Te cztery algorytmy testujemy teraz z różnymi rodzajami kodowania. Większość z nich jest oparta o drzewa klasyfikacyjne, więc np. ordinal encodingu używamy jedynie dla SVC.

4.1. Ostatnia funkcja pomocnicza

```
columns_enc = ['checking_account_status', 'credit_history',
               'purpose', 'savings', 'present_employment',
               'personal', 'other_debtors', 'property',
               'other_installment_plans', 'housing', 'job', 'telephone']
def encoding_list_gen(nominal, ordinal):
    enc = [ordinal, nominal, nominal, ordinal,
           nominal, nominal, nominal, nominal,
           nominal, nominal, nominal, nominal]
    return enc
#enc = ['j', '1', '1', 'j', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1', '1']
```

Grupujemy kolumny w numeryczne i kategoriowe, by wewnątrz tych grup kodować je tym samym typem.

4.2. Przygotowanie

```
director.add_model('gradient_boost', {})
director.add_model('xgboost', {})
director.add_model('random_forest', {})
director.add_model('svm', {})
models = director.get_all_models()
enc_nominal = ['l', 'j', 'm'] # zmienne kategoriowe
enc_ordinal = ['p', 'h', 'd', 'l', 'j'] # zmienne numeryczne
```

Odrzucamy kodowania, które prowadzą do utraty danych.

4.3. Ewaluacja

4.3.1. Miary oceny

Tabele reprezentują kolejno miarę accuracy, wynik F1 i naszą metrykę biznesową dla danych połączeń encodingów.

Gradient Boosting

Kodowania:

L leave one out

J James-Stein

M m-estimate

P polynomial

H Helmert

D backward difference

```
(score, f1, buss) = compare_encoders(models[0], X_train, y_train,
X_test, y_test, columns_enc, enc_nominal, enc_ordinal)
```

Do dalszych tabel wykorzystujemy analogiczne polecenie jak wyżej, zmieniając tylko model z listy i - w dwóch przypadkach - spis kodowań (ostatnie dwa parametry).

Każda kolumna w tabelach reprezentuje kodowanie zmiennych kategorycznych, a każdy wiersz - kodowanie zmiennych numerycznych.

<i>accuracy</i>	L	J	M
P	0.76	0.76	0.76
H	0.745	0.745	0.745
D	0.77	0.77	0.775
L	0.75	0.75	0.75
J	0.75	0.75	0.75

<i>F1</i>	L	J	M
P	0.833333	0.833333	0.833333
H	0.8223	0.8223	0.8223
D	0.840278	0.840278	0.843206
L	0.827586	0.827586	0.827586
J	0.827586	0.827586	0.827586

<i>biznesowa</i>	L	J	M
P	0.205109	0.205109	0.205109
H	0.12244	0.12244	0.12244
D	0.109999	0.109999	0.188288
L	0.0454018	0.0454018	0.0454018
J	0.0454018	0.0454018	0.0454018

XGBoost

Kodowania:

L leave one out

J James-Stein

M m-estimate

XGBoost nie działa najlepiej z kodowaniem zmiennych numerycznych, stąd mniejszy wybór encodingów.

<i>accuracy</i>	L	J	M
L	0.71	0.71	0.71
J	0.71	0.71	0.71

<i>F1</i>	L	J	M
L	0.8	0.8	0.8
J	0.8	0.8	0.8

<i>biznesowa</i>	L	J	M
L	-0.30158	-0.30158	-0.30158
J	-0.30158	-0.30158	-0.30158

Lasy losowe (Random Forest)

Kodowania takie same jak dla Gradient Boostingu:

L leave one out

J James-Stein

M m-estimate

P polynomial

H Helmert

D backward difference

<i>accuracy</i>	L	J	M
P	0.74	0.745	0.72
H	0.755	0.75	0.75
D	0.765	0.75	0.77
L	0.75	0.715	0.725
J	0.745	0.74	0.74

<i>F1</i>	L	J	M
P	0.821918	0.825939	0.812081
H	0.832765	0.829932	0.832215
D	0.840678	0.828767	0.842466
L	0.829932	0.804124	0.813559
J	0.824742	0.82069	0.824324

<i>biznesowa</i>	L	J	M
P	0.026208	0.0106196	-0.158493
H	0.129899	-0.0433056	-0.0763733
D	0.0774394	0.106196	0.185287
L	0.072924	-0.0781775	-0.169518
J	0.0105949	0.0400962	-0.105141

SVC

Zgodnie z tym, co napisaliśmy na początku, dodajemy jeszcze jedno kodowanie.

L leave one out

J James-Stein

M m-estimate

O ordinal

P polynomial

H Helmert

D backward difference

<i>accuracy</i>	L	J	M	O
P	0.71	0.71	0.71	0.71
H	0.71	0.71	0.71	0.71
D	0.71	0.71	0.71	0.71
L	0.71	0.71	0.71	0.71
J	0.71	0.71	0.71	0.71

<i>F1</i>	L	J	M	O
P	0.826347	0.826347	0.826347	0.826347
H	0.826347	0.826347	0.826347	0.826347
D	0.826347	0.826347	0.826347	0.826347
L	0.826347	0.826347	0.826347	0.826347
J	0.826347	0.826347	0.826347	0.826347

<i>biznesowa</i>	L	J	M	O
P	-0.400685	-0.400685	-0.400685	-0.400685
H	-0.400685	-0.400685	-0.400685	-0.400685
D	-0.400685	-0.400685	-0.400685	-0.400685
L	-0.400685	-0.400685	-0.400685	-0.400685
J	-0.400685	-0.400685	-0.400685	-0.400685

4.3.2. Wnioski

Według wyników *accuracy* i *F1*, wszystkie algorytmy wypadają dobrze. Jednak najważniejszym dla potencjalnego kredytobiorcy aspektem jest liczba pieniędzy, którą należałoby mu wydać. W ten sposób zawężamy nasz wybór do dwóch modeli, jako jedynych możliwych do rozwinięcia:

- Gradient Boosting z kodowaniem **ordinal** dla zmiennych numerycznych i **James-Stein** dla kategoriycznych. (Wszystkie kodowania z tej drugiej kategorii wypadły tak naprawdę równie dobrze, wobec czego nasz wybór jest tu arbitralny.)
- Lasy losowe (Random Forest) z kodowaniem **backward difference** dla z. numerycznych i **m-estimate** dla kategoriycznych.

Pozostałe modele wykazują bardzo niski przychód, albo i nawet straty.

4.3.3. Strojenie parametrów

```
from sklearn.model_selection import GridSearchCV
from sklearn.metrics import make_scorer
# wynik metryki biznesowej
def bussScore(y, y_pred, X):
    amounts = X['credit_amount']
    balance_all = y.apply(lambda x:
        ir_loan if x==1 else -lgd) * amounts
    earnings_made = balance_all
        .iloc[np.logical_and(y==1, y_pred==1).array].sum()
    losses_made = balance_all
        .iloc[np.logical_and(y==0, y_pred==1).array].sum()

    final_balance = earnings_made + losses_made
    max_income = balance_all.iloc[(y==1).array].sum()
    perc_of_max_income = final_balance/max_income
    return perc_of_max_income
# nasz własny pomiar dla strojenia parametrow
b_scorer = make_scorer(bussScore, greater_is_better=True)
# ustawiamy kodowania
gboost_enc = encoding_list_gen('j', 'p')
rforest_enc = encoding_list_gen('m', 'b')
```

Gradient boosting

```

parameters = {
    "loss": ["deviance"],
    "learning_rate": [0.1, 0.15, 0.2],
    "min_samples_split": [0.01, 0.03, 0.05],
    "min_samples_leaf": [0.01, 0.02, 0.03],
    "max_depth": [3, 5, 8],
    "max_features": ["log2", "sqrt"],
    "criterion": ["friedman_mse", "mae"],
    "subsample": [0.8, 0.85, 0.9, 1.0],
    "n_estimators": [10, 100]
}
df_train, df_test = multiEnc(X_train, X_test,
    y_train, columns_enc, gboost_enc)
grid = GridSearchCV(estimator=models[0],
    param_grid = parameters, scoring = 'f1', cv=4, n_jobs=-1)
# krosvalidacja
grid_result = grid.fit(df_train, y_train)
print("Best: %f using %s" % (grid_result.best_score_,
    grid_result.best_params_))
> Best: 0.868532 using {'criterion': 'friedman_mse',
> 'learning_rate': 0.15, 'loss': 'deviance',
> 'max_depth': 8, 'max_features': 'sqrt',
> 'min_samples_leaf': 0.02, 'min_samples_split': 0.05,
> 'n_estimators': 10, 'subsample': 0.9}

```

Wypisaliśmy najlepsze parametry dla metody Grid Search.

```

best_model_gboost = grid_result.best_estimator_
best_model_gboost.score(df_test, y_test)
bussScore(y_test, best_model_gboost.predict(df_test), df_test)

```

Wynik najlepszego estymatora wyniósł 0.755, a funkcja bussScore dała wartość około -0.17847.

Gradient boosting

```

parameters = {
    "min_samples_split": [0.01, 0.03, 0.05],
    "min_samples_leaf": [0.01, 0.02, 0.03],
    "max_depth": [3, 5, 8],
    "max_features": ["log2", "sqrt"],
    "criterion": ["gini", "mae"],
    "n_estimators": [10, 100, 150],
    "ccp_alpha": [0.0, 0.01, 0.1]
}
df_train, df_test = multiEnc(X_train, X_test, y_train,
    columns_enc, rforest_enc)
grid = GridSearchCV(estimator=models[2], param_grid = parameters,
    scoring = 'f1', cv=4, n_jobs=-1)
grid_result = grid.fit(df_train, y_train)
print("Best: %f using %s" % (grid_result.best_score_,
    grid_result.best_params_))

```



```
> Best: 0.854381 using {'ccp_alpha': 0.0,  
> 'criterion': 'gini', 'max_depth': 8,  
> 'max_features': 'sqrt', 'min_samples_leaf': 0.01,  
> 'min_samples_split': 0.01, 'n_estimators': 150}  
  
best_model_gboost = grid_result.best_estimator_  
best_model_gboost.score(df_test, y_test)  
bussScore(y_test, best_model_gboost.predict(df_test), df_test)
```

Wynik najlepszego estymatora wyniósł 0.75, a funkcja bussScore dała wartość około -0.18053.

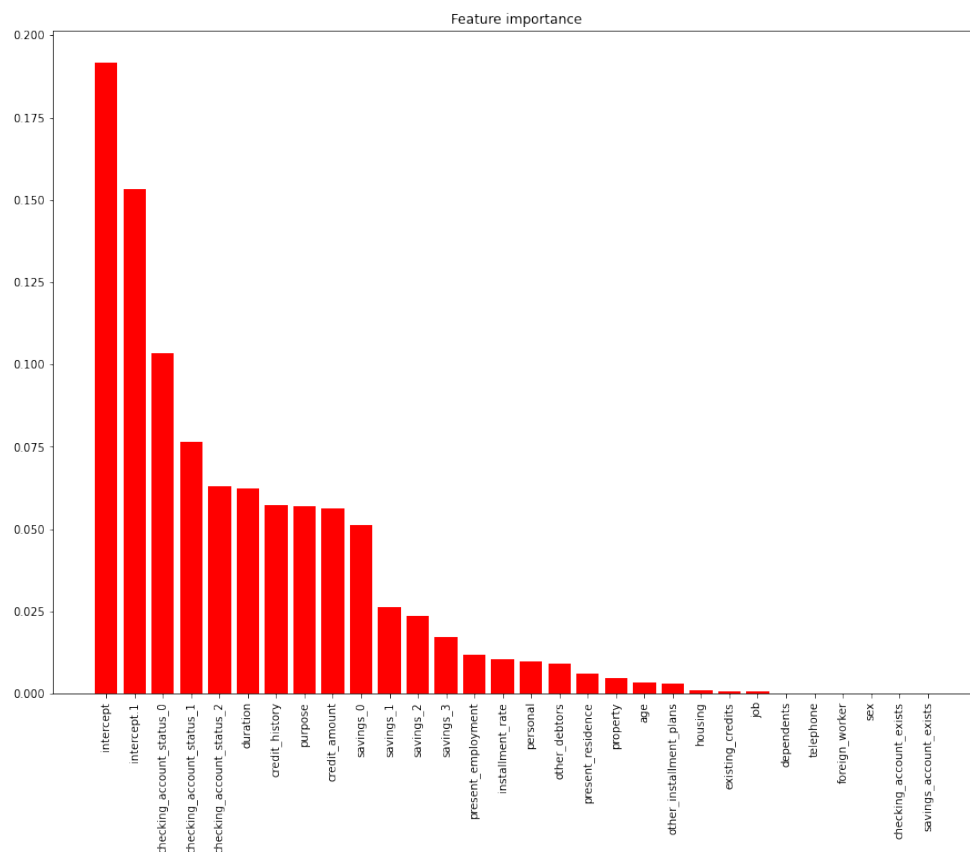
4.3.4. Feature importance

Na koniec sprawdzamy, które zmienne miały największy wpływ na wydajność naszych dwóch modeli. Ponownie tworzymy generyczną funkcję do nakreślenia wykresów:

```
def feature_imp(mod, df, y):  
    importances = mod.feature_importances_  
    indices = np.argsort(importances)[::-1]  
    plt.figure(figsize=(15, 11))  
    plt.title("Feature importance")  
    plt.bar(df.columns, importances[indices], color="r",  
            align="center")  
    plt.xticks(rotation=90)  
    plt.show()
```

(Oryginalna zawartość funkcji zakładała obsługę większej ilości modeli, gdyż dla różnych modeli wydobywanie informacji przebiega trochę inaczej. Praktyczne działanie dla naszych dwóch klasyfikatorów ogranicza się jednak do takiej samej postaci wyżej.)

Gradient Boosting

Lasowy losowe

